

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 05 Temmuz 2021
Sayı : 1832

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4857 sayılı İş Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi
ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 30.06.2021

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI			
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişim ve Sosyal İşler		
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe		
Tarih :	06 Temmuz 2021	Esas No:	2/3731

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR D�SKL�Đ�
05 Temmuz 2021
Numara

05 Temmuz 2021

838647

GENEL GEREKÇE

Ulusal Engelli Veri Sistemine göre Ocak 2021 tarihi itibarıyla ülkemizde hayatta olan engelli sayısı; 1.414.643'ü erkek, 1.097.307'si kadın olmak üzere toplam 2.511.950 'dir. Hayatlarını idame ettirebilmeleri açısından iş hayatına dâhil olma süreçlerinde birçok zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne göre engelli bireyler herkesle aynı hak ve özgürlüklere sahiptir. Bu hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanılması için alınması gereken tüm önlemler devletlerin insan hakları yükümlülüklerindendir. Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir ve devletimiz toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlüdür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "*Engelli ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu*" başlıklı 30'uncu maddesinde toplumsal dengeyi sağlamak amacıyla işverenlere engelliler ve eski hükümlüler için zorunlu istihdam yükümlülüğü getirmiştir. Ancak anılan madde hükmünde özel sektör için getirilen engelli ve eski hükümlü istihdam yükümlülüğü elli veya daha fazla işçi çalıştıran yerler için geçerli olacak şekilde düzenlenmiştir. İşbu husus engellilerin çalışma hayatına dahil olmaları açısından olumsuzluk yaratmaktadır. Engelli vatandaşlarımızın asıl engeli çoğu zaman toplum nezdindeki önyargılardır. Toplumun önyargılarından kurtulabilmeleri için engelli vatandaşlarımızın toplum yaşamına daha etkin, daha sosyal bir şekilde daha fazla katılabilmelerine bağlıdır.

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 27. maddesinde engellilerin istihdamı ile ilgili olarak bir düzenleme öngörülmüştür. Bu madde hükmüne göre engelli vatandaşlarımız diğer vatandaşlarımız ile eşit koşullar altında çalışma hakkına sahip olmalıdır. Bu hak ile engellilere yönelik ayrımcılığın önlenmesi, açık, bütünleştirici ve erişilebilir bir iş piyasası ve çalışma ortamında serbestçe seçtikleri bir işte çalışma fırsatını da içerir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nde koruma altına alınan çalışma özgürlüğü Anayasamızın 49. maddesinde: "*Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan hususlar dikkate alındığında, engellilerin istihdam sorununun azaltılması, toplumsal birlik ve beraberliğin artırılması için 4857 sayılı Kanunun 30. maddesindeki istihdam zorunluluğu iş yerinde çalışan sayısından bağımsız olmalıdır. Kanununda çizilen bu sınırdan dolayı zaman zaman daha fazla işçiye ihtiyacı olmasına rağmen engelli çalıştırma yükümlülüğünden dolayı işçi sayısını 48, 49 olarak tutan işverenler bulunmaktadır. Elli işçi altında çalışanı bulunan iş yerlerine de çalışan işçi sayısına göre engelli çalıştırma zorunluluğu getirilerek engelli vatandaşlarımızın hem daha sosyal hem ekonomik açıdan rahatlayabilmesi amacıyla pozitif ayrımcılık yapılması gerekmektedir. Keza bir ülkede işgücüne katılma oranının yüksek olması, aynı zamanda o ülkenin insan kaynağının etkin kullanılıp kullanılmadığının da bir göstergesidir.

İşbu kanun teklifimiz ile elliden az işçi çalıştıran özel sektör iş yerlerinde engelli çalıştırma zorunluluğu getirilerek engelli vatandaşların Anayasal hakkı olan çalışma hakkının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Madde ile elliden az işçi çalıştıran özel sektör iş yerlerine de engelli çalıştırma zorunluluğu getirilerek engelli vatandaşlarımızın istihdamını artırılması ve Anayasal hak olan çalışma hakkının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

4857 SAYILI İŞ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşverenler, özel sektör işyerlerinde yirmi veya daha az işçi çalıştırdıkları halde en az iki, kırka kadar işçi çalıştırmaları halinde en az dört, elli veya daha fazla işçi çalıştırmaları halinde yüzde beş engelli, kamu işyerlerinde ise yirmi veya daha az işçi çalıştırdıkları halde en az iki, kırka kadar işçi çalıştırmaları halinde en az üç, elli veya daha fazla işçi çalıştırmaları halinde yüzde yedi engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi veya 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu kapsamına giren ve askerlik hizmetini yaparken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinde sayılan terör olaylarının sebep ve tesiri sonucu malul sayılmayacak şekilde yaralananları meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.”

MADDE 2 - Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

